

Quotidiana Christiani Militis Tessera

Stanyhurst, Guillaume

Coloniæ Agrippinæ, 1682

12. Dies Septembris. Vera scientia consistit in duobus punctis, nimirum;
quod Deus sit omnia, & homo sit nihil? S. Laurentius Justinianus.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55659)

Septemb.

Tessera.

721

toleramus cupiditates, sumus nobis intolerabiles, si-
ne ulla adhuc fortunæ gravitate. Excutiamus illa,
exoneremur spe: nunc ipsam fortunam levem expe-
riemur. Temperabit excessum cupiditatis Tempe-
rantia, sine quâ, nunquam cupidus quiescet; quia:

Omnia des cupido: sua non perit inde cupido.

12. DIES SEPTEMBRIS.

Vera scientia consistit in duobus punctis, nimirum,
quod Deus sit omnia, & homo sit nihil? *S. Lau-
rentius Justimanus.*

Studiofi- I.
tas.

PRæstabilior, quàm primâ frontè
videtur, est hæc, quæ in honora-
tâ Temperatiæ turmâ, primâ
ordine procedit Virtus, vulgò di-
cta studiositas. Ejus dignitatem, pronum erit assequi
ex ejus muneribus. Duo sunt autem illius munera:
alterum excitare ad comparisonem scientiæ: alte-
rum frænare, & temperare scientiæ cupiditatem.
Primum igitur, acuit hominis industriam, excutit-
que torporem, quoad capeffendam necessariarum
rerum cognitionem præpeditur. Quis non ardeat, ut
scientiâ polleat, si uberrimos, quos inde potest cape-
re fructus, secum expendat? Quàm pulchrum, & ju-
cundum fuit videre inter Græcos, Homerum; apud
Hæbreos, Salomonem: Lycurgum, apud Lacedæ-
monios: Prometheus, inter Ægyptios: Livium in-
ter Romanos, apud eosdem Tullium: Apollonium,
apud Indos; & Secundum, inter Assyrios. Quàm fe-
lices fuerunt Philosophi; quibus, bono fato nasci
contigit illis temporibus, quibus tanta erat idiota-
rum copia, tanta literatorum penuria; ut ex diversis

Pars III.

Zz

Regnis,

722 *Christiani Militis.* Septemb
Regnis, & Regionibus remotissimis, ex nationibus
peregrinis concurrerent homines, non modò ad au-
diendam doctrinam Philosophorum, sed ad ipsos ve-
iam videndos.

II. D. Hieronymus dicit tempore, quo Roma
florebat maximè, Livium, Decades suas scripsisse: te-
men de ultimis Hispaniæ, Galliarumque finibus
quosdam venisse nobiles, ad v. dendum Livium: (a)
& quos, ad contemplationem sui Roma, & Capito-
lii magnificentia non traxerat: unius hominis fa-
mam, colloquiumque perduxisse. Salustius ait glo-
riosum esse res illustres gerere: sed non minus arduum
ita res ab aliis gestas scribere, ut facta, dictis ex-
quantur. Quis Alexandrum Magnum novisset, nisi
de eo scripsisset Curtius? Quis esset Ulysses, nisi Ho-
merum præconem habuisset? Quis Alcibiades, nisi
Thucydides eum extulisset? Quis Cyrus, nisi Xeno-
phon monumentis suis, res gestas illius conservasset?
Quis Scipio Africanus, si absque Decadibus foret
Livii? Quis Trajanus, nisi intimus illi amicus fuisset
Plutarchus ille nobilis? Quid de magnanimis facinor-
ibus Julii Cæsaris? quid de rebus gestis Pompei Ma-
gni sciremus, nisi Lucanus illa celebrasset? Itaque,
scientiæ beneficio homines suat non tantùm multis
noti, sed apud plurimos clari. Hinc præclare de Hi-
storiarum scientiâ Nicephorus? (b) *Historia, libri
viventium, & tuba, quâ excitati mortui, in medicum
producantur.* Ideò appositè dicit Plinius: (c) *Beatorum
pato, quibus, Deorum munere datum est; aut facerem
scribenda, aut scribere legenda: beatissimos vero quibus
utrumque.* Imò Cicero, in Laudem Poëtiæ dicit
Nullum

(a) L. 2. Epist. 2. (b) Init. Histor. (c) Epist. 16.

Septemb.

Tessera.

723

*Nullius agricolæ cultu, stirps tam diurna, quam Poëta
versu seminari potest.*

III. Unum porro est deplorandum; plurimos esse in terris Virtutis Doctores, paucissimos ejusdem sectatores: Adstipulatur mihi Valla: *Plures sunt jam Doctores, quam docti.* Phavorinus Philosophus Anthonii Gellii Magister dicere solebat: Ideo Philosophos priscos summâ in auctoritate fuisse; quod paucissimi essent Magistri, plurimi discipuli. Hodie è contrâ, qui Magistrorum cathedras invadunt, penè infiniti sunt; qui verò se dimittere ad discipulorum subfellia sustineant, rarissimi. Tamen si studiositas, de quâ hic sermo, præcipuè se occupat in cohibendo nimio sciendi desiderio: ne hoc naturale pondus, animum deprimat ultra rectum, abripiâtque ad eorum cognitionem, quæ homini consentanea sit. Una est scientia, quæ inter omnes tenet principatum: & ideò, ut eâ polleamus, meretur omnem nostrum conatum: quam tradit hodierna tessera: scire Deum esse omnia; & hominem esse nihil, est in Christi Academia, & Spiritus sancti Gymnasio altissima Philosophia: imò præstantissima Theologia. Utinam illius scientiæ capessendæ tantus esset ardor: quantus, ut profanam caperet, fuit in Diogene: qui profectus Athenas ad Antisthenem, ut ab eo doceretur: cùm ab eo sæpè repelleretur; non destitit tamen inhærere: adeò, ut cùm ei aliquando baculum intentaret Antisthenes, ultrò baculo caput subjecit, dicens: *cede, si vis, at nullum invenies baculum tam durum, quo me abste abigas, dum aliquid docneris.* Par sit tibi ardor illius, quam

quàm præfata tradit tessera, intelligendæ scientiæ
eam si fueris doctus, meritò tunc dixero cum Poëtâ

Plus probo thesaurum docti, quàm divitis aurum.

13. DIES SEPTEMBRIS.

Qui cibis abstinent, & mala agunt, dæmones imitantur, quibus culpa adest, & cibus abest? *Isidorus per Amos Prophet.*

Absti- I.
nentia.

Abstinere à laude Abstinentiæ crimen esset injustitiæ; utpote, quæ jure meritò est laudanda, cum de te benè merita reddat laudabiles. Quid studes saginæ? Angeli expectant ad cœnam magnam in cœlis; quid tergurgitas cum pecudibus in terris? Qui ad opiparum invitatus est epulum: domi non farciat ingellicis stomachum. Invitatus es à magno illo Rege qui disposuit tibi mensam, ad manducandum celestem manna, in quo est omne delectamentum, quid te abjicis cum prodigo ad siliquas porcorum? Effax vitarum, hæc vita, & remotissima ab animationis partecipe; quantò magis à spiritu Dei compete. Prima lex, quam Deus unquam tulit, fuit abstinentiæ; ut per eam servaretur donum Innocentiæ. Tunc demùm, Adam exutus est veste nuptiali originalis Justitiæ, dum violavit legem Abstinentiæ. Quid Deo, & ventri? Quomodo Deus charum habebit eum, cui Deus venter est charus? Quomodo Divina Veritas in eo habitabit, qui amentissimus idololatra est? Extrema fuit olim instantia hominum; inclinare genu iis, quæ facta fuerant ab ho-